

Instrukcja sporządzania Studium wykonalności oraz Modelu finansowego inwestycji ubiegającej się o dofinansowanie ze środków NFOŚiGW

I. Informacje ogólne

1. Studium Wykonalności stanowi rozszerzenie i uzupełnienie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie inwestycji, które wypełniane są w Generatorze Wniosków o Dofinansowanie (zwanym dalej „GWD”).
2. Studium Wykonalności składa się z dwóch części:
 - a) Studium wykonalności – część opisowa (zwana dalej „SW”),
 - b) Studium wykonalności – część obliczeniowa (zwana dalej „Model finansowy”).
3. W GWD obydwie części Studium wykonalności, o których mowa w pkt. powyżej stanowią osobne załączniki.
4. Część opisowa Studium Wykonalności, o której mowa w pkt. 2a powyżej, przesyłana jest NFOŚiGW w wersji elektronicznej przy użyciu GWD w formie dokumentu tekstowego (przykładowe formaty: .pdf, .doc, docx, itp.). Szczegółowe informacje w tym zakresie zawarte są w dalszej części niniejszej instrukcji (patrz cz. II).
5. Część obliczeniowa Studium Wykonalności, o której mowa w pkt. 2b powyżej, przesyłana jest do NFOŚiGW w wersji elektronicznej przy użyciu GWD w formie aktywnego modelu finansowego (arkusz kalkulacyjny, przykładowe formaty: xls, xlsx, itp.). Szczegółowe informacje w tym zakresie zawarte są w dalszej części niniejszej instrukcji (patrz cz. III).

II. Studium Wykonalności – część opisowa

1. Część opisowa Studium Wykonalności sporządzana jest w postaci odrębnego dokumentu.
2. Zakres części opisowej:

1. Informacje o Wnioskodawcy.
 - 1.1. Forma prawna i struktura własnościowa.
 - 1.2. Przedmiot działalności.
 - 1.3. Historia.
 - 1.4. Doświadczenie Wnioskodawcy w realizacji innych inwestycji.
2. Opis inwestycji.
 - 2.1. Cel, opis i zakres rzeczowy inwestycji.
 - 2.2. Analiza techniczna i technologiczna.
3. Analiza alternatywnych rozwiązań.
 - 3.1. Charakterystyka alternatywnych rozwiązań lokalizacyjnych, techniczno-technologicznych i organizacyjnych.
 - 3.2. Ekonomiczne, finansowe i ekologiczne porównanie rozważanych rozwiązań alternatywnych.
4. Plan wdrożenia inwestycji.
 - 4.1. Struktura organizacyjna jednostki odpowiedzialnej za wdrażanie inwestycji (jeżeli dotyczy).
 - 4.2. Niezbędne działania instytucjonalne i administracyjne.
 - 4.3. Przygotowanie do realizacji inwestycji (stan wynikający z uzyskanych decyzji/pozwoleń).
 - 4.4. Harmonogram rzeczowo-finansowy inwestycji.
5. Finansowanie inwestycji.
 - 5.1. Analiza zdolności Wnioskodawcy do obsługi planowanego zadłużenia związanego z realizacją inwestycji.
 - 5.2. Planowane koszty całkowite inwestycji.
 - 5.2.1. Koszty kwalifikowane
 - 5.2.2. Koszty niekwalifikowane
 - 5.2.3. Podatek VAT
 - 5.3. Planowane źródła finansowania inwestycji¹.
 - 5.3.1. Środki własne.
 - 5.3.2. Środki NFOŚiGW – warunki dofinansowania proponowane przez Wnioskodawcę: forma wypłaty wraz z uzasadnieniem (zaliczka/refundacja), okres wypłat i spłat, karencja, oprocentowanie, typ i forma zabezpieczenia zwrotu/spłaty wnioskowanego dofinansowania²
 - 5.3.3. Zewnętrzne źródła finansowania – warunki finansowe (okres wypłat i spłat, karencja, oprocentowanie, itp.), w tym: typ i forma zabezpieczenia zwrotu wnioskowanego dofinansowania.
6. Analiza finansowa³.

¹ Zgodnie z zakładką „Źródła finansowania” z Wniosku o dofinansowanie wypełnianego w GWD.

² Zgodnie z zakładką „Warunki finansowania” z Wniosku o dofinansowanie wypełnianego w GWD.

³ Dane do analizy powinny być spójne z zakładką „Dane finansowe” z Wniosku o dofinansowanie wypełnianego w GWD

6.1.	Analiza bieżącej sytuacji finansowej Wnioskodawcy (na podstawie sprawozdań finansowych/budżetowych za 3 ostatnie lata obrotowe).
6.2.	Założenia i metodyka analizy finansowej.
6.3.	Analiza popytu/podaży.
6.4.	Prognoza przychodów operacyjnych.
6.5.	Prognoza kosztów operacyjnych.
6.6.	Analiza zapotrzebowania na kapitał obrotowy.
6.7.	Prognoza rachunku zysków i strat, w tym:
6.7.1.	Prognoza przychodów i kosztów operacyjnych wyodrębnionych dla inwestycji,
6.7.2.	Prognoza rachunku zysków i strat dla Wnioskodawcy.
6.8.	Prognoza bilansu dla Wnioskodawcy.
6.9.	Prognoza rachunku przepływów pieniężnych dla Wnioskodawcy.
6.10.	Analiza wskaźników efektywności finansowej (IRR, NPV) inwestycji.
6.11.	Ocena wykonalności i trwałości finansowej ⁴ .
6.12.	Ocena wyników analizy finansowej i analizy wskaźnikowej (wybrane zgodnie ze specyfiką branży, rodzajem prowadzonej sprawozdawczości finansowej wskaźniki obrazujące bieżącą i prognozowaną sytuację finansową Wnioskodawcy).
7.	Analiza ryzyka i wrażliwości.
7.1.	Analiza ryzyka.
7.2.	Analiza wrażliwości.

III. Studium Wykonalności - część obliczeniowa (Model finansowy)

1. Część obliczeniowa powinna zostać sporządzana w formie aktywnego modelu finansowego, w arkuszu kalkulacyjnym (przykładowe formaty: xls,xlsx, itp.), posiadającym odrębnie ujęte założenia, obliczenia i wyniki.
2. Poszczególne skoroszyty (zakładki) arkusza kalkulacyjnego powinny być powiązane ze sobą aktywnymi formułami, tak aby można było prześledzić poprawność przeprowadzonych obliczeń,
3. Budowa i funkcjonalność modelu finansowego powinna zapewnić spójność i ciągłość prognoz finansowych.
Ważne jest, aby zachować ciągłość i spójność obliczeń pomiędzy osiągniętymi wynikami finansowymi (za okres 3 lata wstecz) a prognozowanymi wartościami. W przypadku znaczących zmian prognozowanych wartości poszczególnych pozycji rachunkowych należy przedstawić dodatkowy komentarz, potwierdzający poprawność prognozowanych wartości.
4. Arkusz kalkulacyjny nie powinien być chroniony i posiadać ukrytych skoroszytów.
5. Wypełnianie tabel finansowych zawartych we wniosku o dofinansowanie nie zastępuje sporządzenia aktywnego modelu finansowego. Tabele finansowe zawarte w GWD służą wyłącznie do prezentacji wyników obliczeń przeprowadzonych w Modelu finansowym.

IV. Dodatkowe objaśnienia do sporządzenia Studium Wykonalności

1. Przedstawiony w Studium Wykonalności zakres analizy finansowej może być rozszerzany przez Wnioskodawcę odpowiednio do charakteru i/lub struktury techniczno-technologicznej i/lub struktury prawno-finansowej inwestycji.
2. Analiza popytu/podaży powinna zostać sporządzona w oparciu o analizę rynku Wnioskodawcy, tj. system poboru opłat (przychody), usługi/produkty, konkurenci, oferenci, nabywcy, ceny, dystrybucja, itp.
3. Założenia do analizy finansowej:
 - poszczególne elementy analizy finansowej powinny posiadać realne i uzasadnione założenia, z przywołaniem źródeł danych i/lub opisem metodologii ich sporządzenia;
 - analiza finansowa może być sporządzona w cenach zmiennych (uwzględniających zmianę czynników makroekonomicznych) lub w cenach stałych; zalecane jest sporządzenie analizy finansowej w cenach stałych;
 - okres prognoz finansowych uzależniony jest od formy dofinansowania:
 - w przypadku dofinansowania w formie (i) dotacji z NF lub (ii) dotacji z innych źródeł finansowania okres prognozy jest tożsamy z okresem trwałości finansowej inwestycji, który standardowo wynosi pięć lat od daty jej zakończenia (o ile zapisy Programu priorytetowego nie wskazują inaczej),

⁴ Wykonalność i trwałość finansową należy rozpatrywać w odniesieniu do Wnioskodawcy z uwzględnieniem realizowanej inwestycji.

- w przypadku dofinansowania w formie (i) pożyczki z NF lub (ii) kredytów/pożyczek z innych źródeł finansowania okres prognoz finansowych jest tożsamy z okresem finansowania, który oznacza sumę okresu wypłat, karencji w spłacie kapitału oraz spłat pożyczki.

W każdym przypadku, prognozy finansowe powinny zostać sporządzone na okres nie krótszy niż okres trwałości finansowej (bez względu na formę dofinansowania);

- zaleca się stosowanie stopy dyskontowej w wysokości 4,0% dla cen stałych lub 9,0% dla cen zmiennych;
- zagadnienia podatkowe powinny zostać ujęte w oparciu o obowiązujące przepisy prawa;
- rachunek przepływów pieniężnych powinien zostać sporządzony za okres 3 lat wstecz oraz na okres prognoz finansowych bez względu na sposób prowadzenia księgowości Wnioskodawcy i obowiązek jego sporządzenia wynikający z przepisów obowiązującego prawa. Rachunek przepływów jest konieczny do sporządzenia ratingu finansowego stosowanego przez NFOŚiGW do oceny finansowej oraz rekomendacji zabezpieczeń;
- wartość rezydualna powinna zostać wyliczona w oparciu o wycenę wartości aktywów trwałych netto;
- założenia makroekonomiczne powinny zostać ujęte i przedstawione w zakresie adekwatnym dla charakteru projektu i jego modelu finansowego, z podaniem źródeł pochodzenia danych.

4. Źródła finansowania inwestycji.

Wnioskodawca powinien przedstawić planowane źródła finansowania inwestycji w podziale na środki własne, środki NFOŚiGW oraz zewnętrzne źródła finansowania, przy czym każde ww. źródeł powinno być szczegółowo opisane wraz z podaniem warunków na jakich finansowanie zostało/zostanie pozyskane (okres finansowania, karencja, oprocentowanie, zabezpieczenia, itp.). W przypadku środków własnych należy wskazać źródło ich pochodzenia (przykładowo: bieżąca działalność gospodarcza, lokaty terminowe, rachunki inwestycyjne, itp.).

W przypadku planowanego dokapitalizowania należy wskazać kwotę, termin, podmiot obejmujący udziały/akcje oraz udokumentować, że wskazany podmiot dysponuje środkami na dokonanie dokapitalizowania.

5. Warunki finansowania pożyczki ze środków NFOŚiGW.

W zakresie wnioskowanego dofinansowania z NFOŚiGW należy przedstawić propozycję jego warunków tj. okresu wypłat i spłat, karencji oraz zabezpieczeń zwrotu (patrz: pomoc kontekstowa dla zakładki „Warunki finansowania” w GWD).

Dla prognoz spłaty rat kapitałowych pożyczki z NF należy przyjąć kwartalne okresy spłaty z terminami spłat odpowiednio: 31 marzec, 30 czerwiec, 30 wrzesień i 20 grudzień każdego roku. Jeśli pierwsza spłata raty kapitałowej planowana jest (przykładowo) na koniec grudnia 2025 roku, tj. na dzień 20-12-2025 r., to poprawnym terminem karencji jest data 19-12-2025 r., tj. data o jeden dzień wcześniejsza, niż data spłaty pierwszej raty kapitałowej.

6. Zewnętrzne źródła finansowania (np. pożyczka, kredyt bankowy) powinny zostać opisane w zakresie analogicznym, jak dla dofinansowania z NFOŚiGW, przy czym w przypadku pożyczek (tzw. podporządkowanych, właścicielskich od udziałowca, czy od podmiotu powiązanego) należy przedstawić także sytuację finansową podmiotu udzielającego pożyczki potwierdzającą możliwość dysponowania odpowiednimi środkami finansowymi (nie dotyczy instytucji finansowych jak np.: WFOŚiGW lub bank).

7. Pozostałe zalecenia.

Przy sporządzaniu prognoz finansowych Wnioskodawca powinien uwzględnić wpływ realizowanej inwestycji na prognozowaną sytuację finansową (przychody i koszty inwestycji, sposób i źródła finansowania, koszty eksploatacji, koszty obsługi zadłużenia zaciągniętego na jego realizację, itp.).

8. Wykonalność i trwałość finansowa.

Wnioskodawca powinien dokonać analizy i podsumowania wykonalności i trwałości finansowej inwestycji, przy czym, wykonalność finansowa oznacza, że Wnioskodawca będzie dysponował środkami pieniężnymi wystarczającymi do realizacji/wdrożenia inwestycji, natomiast trwałość finansowa oznacza, że Wnioskodawca będzie dysponował środkami pieniężnymi do późniejszego zarządzania aktywami i ich eksploatacji.

Analiza wykonalności i trwałości finansowej inwestycji powinna być przeprowadzona w oparciu o rachunek przepływów pieniężnych, z którego powinno wynikać, że Wnioskodawca generuje dodatnie roczne saldo przepływów pieniężnych na koniec każdego roku prognozy. Trwałość finansowa w przypadku dofinansowania w formie dotacji jest tożsama z okresem trwałości inwestycji, oznaczającym obowiązek utrzymania efektu rzeczowego i ekologicznego w okresie wskazanym w danym programie priorytetowym. W przypadku dofinansowania w formie pożyczki obejmuje wymagany okres trwałości inwestycji, a także lata, w których będzie następowała spłata pożyczki (tzw. okres finansowania)⁵.

9. Analiza ryzyka.

Analiza ryzyk powinna być wykonana z uwzględnieniem poniższych obszarów ryzyka:

- ryzyko finansowe, w tym ryzyko wykonalności i trwałości finansowej,
- ryzyko operacyjne (np. posiadanie niezbędnej dokumentacji technicznej i decyzji administracyjnych, prawidłowość i stabilność struktury instytucjonalnej, itp.),
- ryzyko ekologiczne, w tym: osiągnięcia i utrzymania efektu rzeczowego i ekologicznego we wnioskowanych terminach,
- inne ryzyka (techniczno-technologiczne, rynkowe, prawne, polityczne, walutowe, itp.).

Analiza ryzyka powinna mieć charakter jakościowy i wskazywać okoliczności, które mogą spowodować wystąpienie określonej sytuacji. Należy przedstawić ocenę prawdopodobieństwa faktycznego wystąpienia danego ryzyka poprzez przypisanie do niego jednej z trzech kategorii prawdopodobieństwa (niskiego, średniego i wysokiego) oraz opisać okoliczności, jakie przyczyniłyby się do wystąpienia takiej sytuacji wraz ze wskazaniem działań, które podejmie Wnioskodawca w celu minimalizacji ewentualnych skutków wystąpienia danego ryzyka.

10. Analiza wrażliwości.

Analiza wrażliwości ma za zadanie zbadać wpływ istotnych parametrów (zdefiniowanych przez Wnioskodawcę czynników ryzyka) na:

- wskaźniki efektywności finansowej (NPV i IRR),
- roczne saldo niezdyskontowanych przepływów pieniężnych na koniec każdego roku prognozy.

Analizę wrażliwości należy sporządzić na okres stanowiący sumę okresu realizacji oraz trwałości finansowej inwestycji (dotacja z NF / pożyczka z NF)⁵.

11. Analiza alternatywnych rozwiązań (analiza opcji).

Sporządzenie analizy opcji uzależnione jest od charakteru realizowanej inwestycji. W ramach analizy opcji należy uzasadnić wybór najbardziej opłacalnego rozwiązania technicznego i zakresu inwestycji, który pozwala na uzyskanie założonego efektu ekologicznego (jednakowego dla wszystkich analizowanych opcji). Spośród rozwiązań technicznych (technologia, rozmieszczenia przestrzenne, itp.) umożliwiających osiągnięcie celów założonych przy formułowaniu zakresu niezbędnych inwestycji należy w drodze analizy opcji (wraz z analizą tzw. „wariantu zerowego”, tj. zaniechanie realizacji inwestycji), z wykorzystaniem metod ekonomicznych (m.in. analizy efektywności kosztowej) wskazać rozwiązania najefektywniejsze ekonomicznie.

Dla sporządzenia analizy efektywności kosztowej analizowanych opcji zaleca się stosowanie analizy efektywności kosztowej opartej na metodyce DGC⁶.

⁵ W przypadku dofinansowania w formie dotacji za okres trwałości finansowej inwestycji przyjmuje się standardowo okres pięciu lat od daty zakończenia realizacji inwestycji (o ile zapisy właściwego programu priorytetowego nie wskazują inaczej). W przypadku dofinansowania w formie pożyczki okres trwałości finansowej to okres finansowania, który oznacza sumę okresu wypłat, karencji w spłacie kapitału oraz spłat pożyczki.

⁶ Dynamic Generation Cost (DGC) – Metodyka analizy efektywności kosztowej w oparciu o wskaźnik dynamicznego kosztu jednostkowego.